

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. LV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A ante nos fuit, mors est. Quid enim refert, utrum non incipias, an desinas? utriusque rei hic est effectus, non esse. His & huiusmodi exhortationibus tacitis (nam verbis locus non erat) alloqui me non desij: deinde paulatim suspirium illud, quod esse iam anheli- tus ceperat, interualla maiora fecit, & retardatum est, ac remansit. Nec adhuc, quam- vis desierit, ex natura fluit spiritus. sentio hæsitacionem quandam eius, & moram. Quo- modo volet, dum modo non ex animo suspirem. hoc tibi de me recipe: non trepida- bo ad extrema: iam præparatus sum: nihil cogito de die. illum lauda & imitare, quem non piget mori, cum iuuat viuere. Quæ enim virtus est, cum euicaris, exire: tamen est & hic virtus. Eijcior quidem, sed tamquam exeam. Et ideo numquam euicitur sa- piens: quia euici, est inde expelli, unde inuitus recedas. Nihil inuitus facit sapiens. ne- cessitatem effugit: quia vult quod ipsa coactura est.

B EPIST. LV.

DE Vatiæ villâ, & de ipso Vatiâ: tum de bono maloque otio. Item amicos animo adesse posse, & debere.

A GESTATIONE cum maxime venio, non minus fatigatus, quam si tantum ambulassem, quantum sedi. labor est enim, & diu ferri: ac nescio an eò maior, quia contra naturam est: quæ pedes dedit, ut per nos ambulemus; oculos, ut per nos vide- remus. Debilitatem nobis indixere delicia: & quod diu noluimus, posse desuimus. Mihi tamen necessarium erat concutere corpus, ut siue bilis infiderat faucibus, discute- retur, siue ipse ex aliquâ causâ spiritus densior erat, extenuaret illum iactatio, quam pro- fuisse mihi sensi. Ideo diutius vehi perseueravi, inuitante ipso litore, quod inter Cumas & Seruiliij Vatiæ villam curuatur, & hinc mari, illinc lacu, velut angustum iter claudi- tur. Erat enim a recenti tempestate spissius. Fluctus autem illud (ut scis) frequens & concitatus exæquat: longior tranquillitas soluit, cum arenis, quæ humore alligantur, succus abscellit. Ex consuetudine tamen meâ circumspicere cœpi, an aliquid illic inue- nirem, quod mihi bono posset esse: & direxi oculos in villam, quæ aliquando Vatiæ fuit. In hac ille prætorius diues, nulla aliâ re quam otio notus, consenuit, & ob hoc vnum felix habebatur. Nam quoties aliquos amicitia Asinij Galli, quoties Seiani odium, deinde amor merferat, (æquæ enim offendisse illum, quam amasse, periculosum fuit) exclamabant homines: O Vatiâ? solus scis viuere. At ille latere sciebat, non viuere. mul- tum autem interest, utrum vita tua otiosa sit, an ignaua. Numquam aliter hanc villam Vatiâ viuo præteribam, quam ut dicerem: Vatiâ hic situs est. Sed adeo, mi Lucili, phi- losophia sacrum quiddam est, & venerabile, ut etiam si quid illi simile est, mendacio placeat. Otiosum enim hominem, seductum existimat vulgus, & securunt, & se conten- tum, sibi que viuentem: quorum nihil vlli contingere, nisi sapienti, potest. Ille quidem D nullâ re sollicitus scit sibi viuere. ille enim (quod est primum) scit viuere. Nam qui res & homines fugit, quem cupiditatum suarum infelicitas relegauit, qui alios feliciores vi- dere non potuit, qui velut timidum atque iners animal, metu oblituit, ille sibi non vi- uit,

5. CVM IUVAT VIVERE.] In iuuentute, aut bo- nâ etate: at ego iam senex sum.

EPIST. LV. I. A GESTATIONE.] Quâ in effedo vbi moris: & explicari in epistola quadam ad Octiliam, Centur. Miscell. epist. xi.

2. ILLINC LACV.] Lucrino.

3. A RECENTI TEMPESTATE SPISSIVS.] Ita ex melioribus libris. Firmius autem spissius, à tem- pestate: quia recenter aqua arenas ligauerant, quod aliter in siccis, & diffluunt.

4. ASINII GALLI.] Cui Tiberius offensus, & diu in custodiâ habitum inopiâ cibi interemit. Tacitus vi. Annalium.

5. SEIANI ODIVM.] Qui omnia apud Tibe- rium aliquamdiu potuit: euenit, deprestit, opprestit, quos voluit.

6. DEINDE AMOR.] Quia illo iam inuiso & occiso, quoscumque amicos habuerat Tiberius scire sustulit.

7. SOLVS SCIS VIVERE.] Procul scilicet à Ioue & fulmine.

uit, sed (quod est turpissimum) ventri, fomno, libidini. Non continuo sibi vivit, qui A nemini. Adeo tamen magna res est constantia, & in proposito suo perseverantia, ut habeat auctoritatem inertia quoque pertinax. De ipsa villa nihil possum tibi certi scribere: frontem enim eius tantum novi, & exposita: quae ostendit etiam transeuntibus. Spelunca sunt duae magni operis, laxo atrio ⁸ pares, manufactae: quarum altera solem non recipit, altera usque in occidentem tenet. ⁹ Platanona medius ritus, & a mari & ab Acherusio lacu receptus, ¹⁰ Euripi modo diuidit, alendis piscibus (etiam si assiduo exhauritur) sufficiens. Sed illi, cum mare patet, parcitur: cum tempestas piscatoribus dedit ferias, manus ad parata porrigitur. Hoc tamen est commodissimum in villa, quod Baijas ¹¹ trans parietem habet: incommodis illarum caret, voluptatibus fruitur. Has laudes eius ipse novi: esse villam totius anni credo. Occurrit enim Fauonio, & illum adeo excipit, ut Baijs neget. Non stulte videtur elegisse huc locum Vatia, in quem otium suum pigrum iam & senile conferret. Sed non multum ad tranquillitatem locus confert: animus est, qui commendat omnia. Vidi ego in villa hilari & amena maestos, vidi in media solitudine occupatis similes. Quare non est quod existimes, ideo parum bene compositum esse te, quod in Campania non es. quare autem non es? hucusque cogitationes tuas mitte. Conuersari cum amicis absentibus licet: & quidem quoties velis, quamdiu velis. magis hac voluptate, quae maxima est, fruimur, dum absumus. Praesentia enim nos delicatos facit: & quia aliquando vna loquimur, ambulamus, cum confidemus, cum diducti sumus, nihil de his quos modo vidimus, cogitamus. & ideo aequo animo ferre debemus absentiam, quia nemo non multum etiam praesentibus abest. Pone hic primum noctes separatas: deinde occupationes utrinque diuersas, deinde studia secreta, suburbanas profectioes: videbis non multum esse, quod nobis peregrinatio eripiat. Amicus animo possidendus est. hic autem numquam abest: quemcumque vult, quotidie videt. Itaque mecum stude, mecum caena, mecum ambula. In angusto viueremus, si quidquam esset cogitationibus clausum. Video te, mi Lucili, cum maxime audio: adeo tecum sum, ut dubitem, an incipiam non epistolas, ¹² sed codicillos tibi scribere. C

EPIST. LVI.

MENTEM compositam, vacare sibi & studiis, etiam in turbâ. Suo exemplo docet. Magis optandum internum silentium, & pacem. Inertia porro mala, & ea cupidinum mater.

PEREAM, si est tam necessarium, quam videtur, silentium in studia seposito. Ecce varius clamor undique me circumsonat: ¹ supra ipsum balneum habito. Proponere nunc tibi omnia genera vocum, quae in odium possunt aures adducere: cum fortiores exercentur, & ² manus plumbo graues iactant, cum aut laborant, aut laborantem imitantur, gemitus audio: quoties retentum spiritum remiserunt, sibilos, & acerbissimas D

8. PARES, MANUFACTÆ.] Ita Muretus. At libri scripti: magni operis, cuius laxo atrio paries manufactus. Legam, cuius laxo atrio pares, manufactae. Sunt, inquit, magni operis: ergo non natae, ut olim censui: deinde in modum magni atrij factae, & cuius illi pares, etsi sic manu cauata & factae.

9. PLATANONA.] Solent enim siluae id genus arborum habere, umbrae tantum causa. Martialis: Daphnonas, Platanonas, & aërias cyparissos.

10. EURIPI MODO.] Quos ipsos in hortis & villis habebant manufactos.

11. TRANS PARIETEM.] Qui villam cingit.

12. SED CODICILLOS.] Mitti solitos ad praesentes. Dixi in Epistolicâ institutione.

EPIST. LVI. I. SUPRA IPSVM BALNEVM.] Baijs, non Rome. Nam hic ei laxior & aptior domus. Ibi, in diuersorio.

2. MANVS PLUMBO GRAVES.] Halteres notat, quibus & ad saltandum vsi, seg, velut librandum, & isdem, sed grauioribus ad exercendum, & sine magno motu sudorem euocandum, sublatis depressisq; manibus, aut huc illuc iactatis. Erant autem istae massae plumbeae, in circuli dimidiati, aut & aliam formam: ἀκτύπες Graecis, à primo vsu dicti, ἀκτύπε τὸ ἀλλοεῖν, à saltando. Iuuenalis, Sat. vi.

Cum lassata graui ceciderunt brachia massâ. Scho-